

11.6.2024 ZÁJAZD DO KLINA A NA ORAVSKÚ PRIEHRADU

Rio de Klin - je najvyššia socha Ježiša Krista na Slovensku (napodobenina pôvodnej sochy v Rio de Janeiro v Brazílii – postavená v roku 1931, výška je 30 m, podstavec 7 m) . Jej výška je 9,5 metra, rozpätie rúk je 7 m a týči sa na vrchu *Grapa* v nadmorskej výške 686 m n.m. Autorom tejto slovenskej verzie je miestny ľudový rezbár p. Peter GANOBJAK, výstavbu financoval p. Jozef SROKA. Socha má rozpätie rúk 7 metrov a hmotnosť aj s podstavcom je 23 ton. Ruky sochy Krista Spasiteľa smerujú na celú Oravu a majú ju ochraňovať. Ku Kristovi sa modlí Svätý otec Ján Pavol II. – jeho socha tu pribudla v roku 2009. Socha pápeža má hmotnosť asi 2,5 tony. Práce na monumente Ježiša Krista začali v novembri 2007. Najskôr bola vytvorená železná konštrukcia, ktorá bola zaliata do betónu a vyvezená na kopec v dvoch častiach. Následne bola obložená yporom a výsledná podoba sochy bola vytesaná sekerou a motykou P. GANOBJAKOM. Výhľady za pekného počasia sú tu neskutočné. Je odtiaľto krásny výhľad na obec Klin, Oravskú priehradu, Námestovo, Vavrečku, Suchú Horu, aj na Roháče. Pri dobrom počasí dovidieť až do poľského Zakopaného na vrchol Giewont.

Slanický ostrov alebo tiež **Ostrov umenia**, je ostrov s rozlohou 3,5 ha, obklopený vodami vodnej nádrže Orava. Na ostrove stojí pamätný cintorín, kalvária a Kostol Povýšenia sv. Kríža. Slanický ostrov je pozostatkom zaplavenej obce Slanica, ktorá bola potopená pri budovaní Oravskej priehrady, podobne ako ďalšie 4 obce – Ľavkovo, Oravské Hámre, Ústie a Osada. Ostrov tu stojí od roku 1953, odvtedy, čo bola spustená Oravská priehrada.

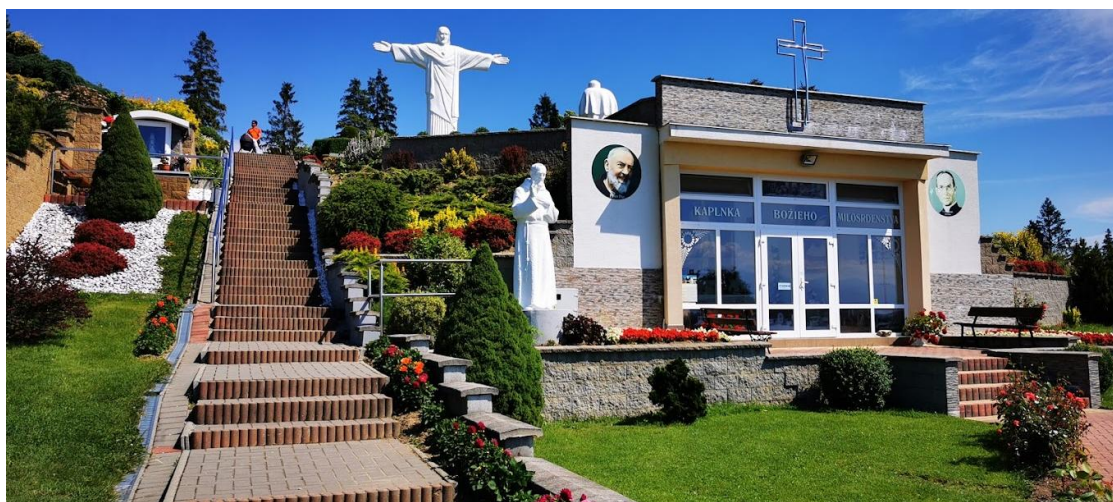
Kostolík Povýšenia sv. Kríža stál pôvodne na vrchole kopca nad dedinou a bol záverom kalvárie, z ktorej dnes stojí iba jedenásť kaplniek. Tri z nich sú zaplavené. Na ostrove možno natrafiť na pomníky z cintorína, ktorý kedysi na ostrove stál. V súčasnosti sa v interiéri kostola nachádza galéria ľudového umenia, kde sú nainštalované expozície zo zbierok Oravskej galérie v Dolnom Kubíne s názvom „Tradičná ľudová plastika a maľba“.

V bývalej hrobke je nainštalovaná expozícia **História zatopených obcí budovania Oravskej priehrady**. Taktiež sa tu nachádza socha Antona Bernoláka, kodifikátora slovenského jazyka a rodáka z obce Slanica.

Okružné vyhlídkové plavby loďou OG SLANICA – vyplávali sme z prístavu č. 2 - Slanická osada o 11.00 hod. Loď má dve paluby - krytú a slnečnú, kapacita miest na sedenie je 96 miest. Plavba trvala 1,5 hod. so 40 min. zastávkou na Slanickom ostrove umenia, spojená s prehliadkou expozícií. Smer plavby: okolo Slanického a Vtáčieho ostrova, prehliadka Slanického ostrova, pokračovanie k priehradnému múru a späť do prístavu. Kapitánom lode je pán Jozef ŠTÍT.

Reštaurácia Slanický Dvor – kde sme mali pripravené obedové menu. Je situovaná na južnom brehu Oravskej priehrady, s pekným výhľadom na vodnú masu. Kapacita reštaurácie je 100 miest v časti *Slanická izba* a 42 miest na terasách. Raritou prístupovej cesty je malý vodopád a potôčik, ktorý poháňa mlynské koleso.

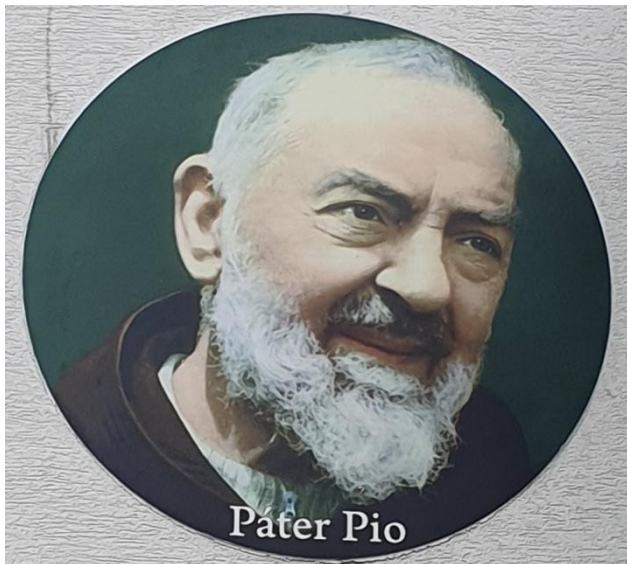
CIEĽ NÁŠHO PUTOVANIA – RIO DE KLIN NA VRCHU GRAPA

PRICHÁDZAME K MONUMENTU NA VRCHU „GRAPA“

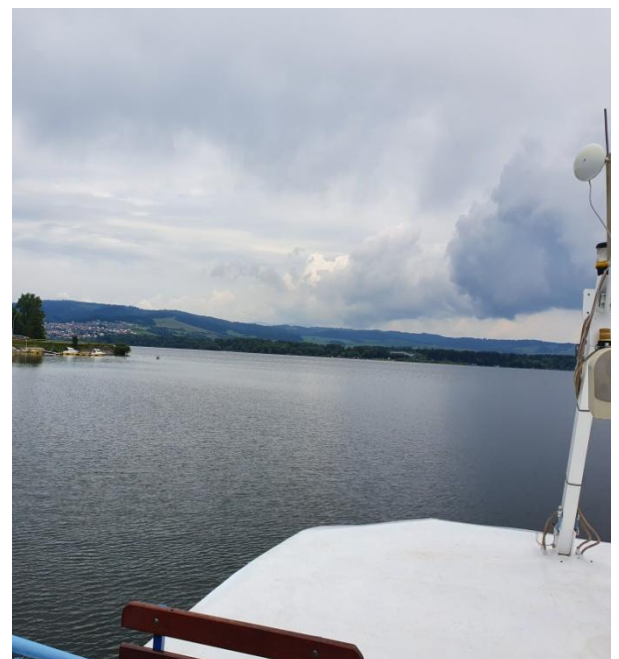

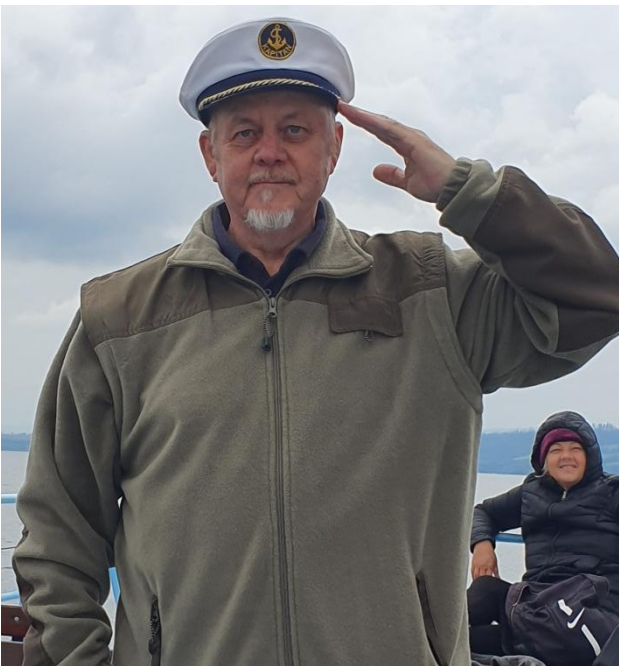

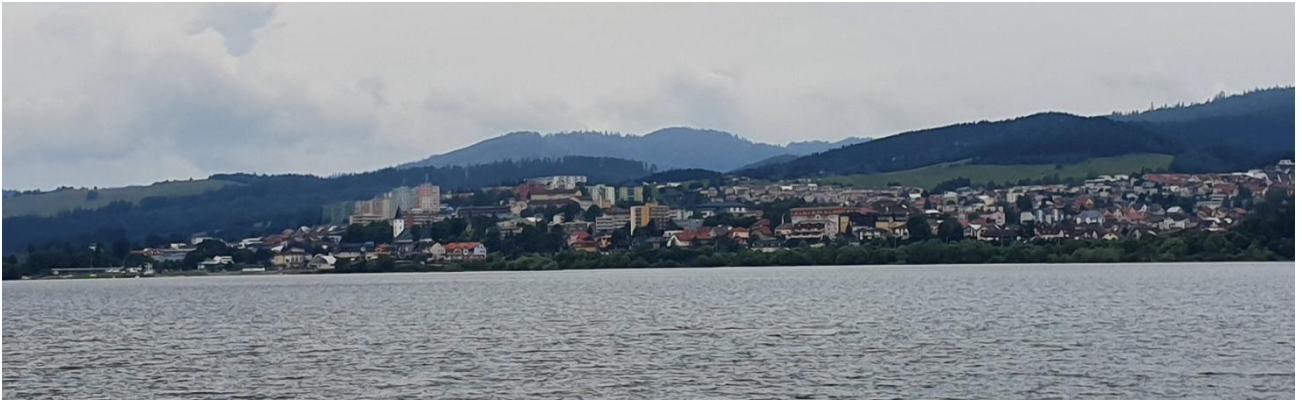

PLAVBA LOĐOU OG SLANICA

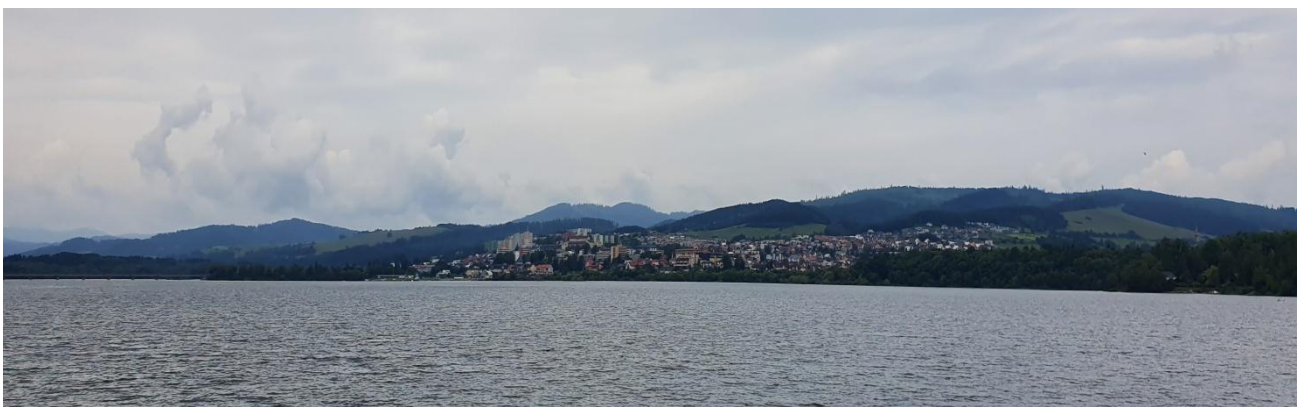

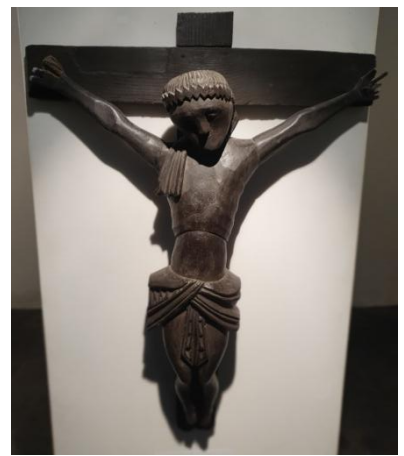

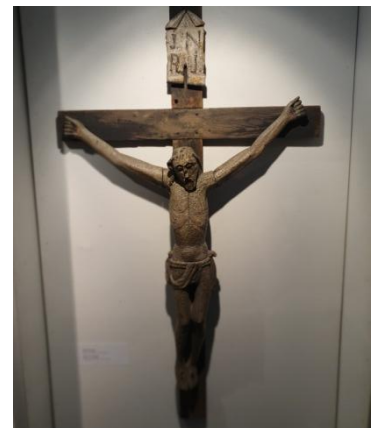
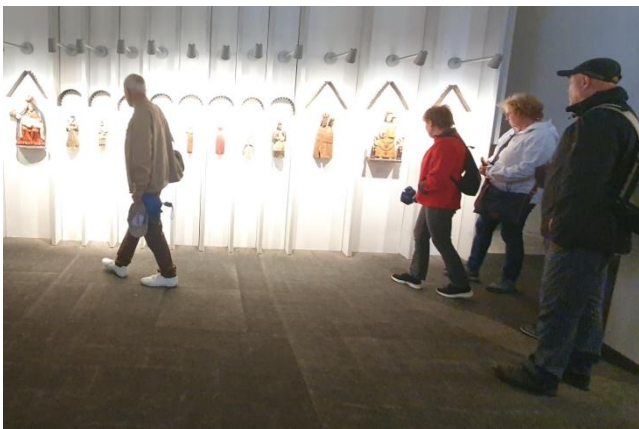

**HISTÓRIA
ZATOPENÝCH
OBCÍ**

J. ŠTEFKO

SLANICA

Slanica založili pri vtoku riečky Slanice, dĺžky Polhoraný do Bielej Oravy na Valaskom práve bratia a rodiny Kľuzovskej, pochádzajúcej z Kňazej. Prvá zmienka o Slanici je z roku 1564, keď oravský vládaľ žiadajú kráľ Ferdinandu I. o odpustenie daní od slanežských dňodňích. Slanica dostala názov vďaka slanosti vody, ktorá priteká zo slaných prameňov z úpätia Babej hory. V dobe kuruckých bojov Slanica veľmi spustila. Obyvatelstvo sa zaoberalo roľníctvom, dobytkárstvom, ale v XVIII. storočí hlavne plátenníctvom. Podľa záznamov z rokov 1777-78 je známe, že sa väčšina rodín v Slanici venovala výrobe a predaju plátna. Po úpadku plátenníctva sa obyvatelia živilí obrábaním mlyných paliek a ich rady premenovali na výstrojárstvo. V r. 1870 mala Slanica 152 domov a 1068 ľudí, ale v r. 1930 už 168 domov, no iba 329 obyvateľov.

ÚSTIE

Prvá dedina na Orave, ktorá dostala Valaské právo. V listinách sa prvý raz objavuje v r. 1550, keď kráľ Ferdinand rozšíril práva a výsady udelené oravským voľbehom kráľom Matejom Kovčivim i na valachov dedinu „WSTHUJ ET BZJUNIN“. Začiatkom XVIII. stor. sa zaoberali Ústiania chovom dobytku, roľníctvom, kupectvom, ale najmä obchodom s plátom. Priemyselná výroba vytýčila drahú výrobu, ľudia sa zameňujú do lepičských oblastí. Počas druhej svetovej vojny sa v Ústí 7.9.1943 zriadil tzv. „pracovný tábor pre Ukrajincov – civilných utečencov“.

LAVKOVO

Vlaže svoj vznik na Štefanov, majetok Kubinyňovcov. Kráľ Ľudovít Veľký v r. 1355 postúpil Lavkov Mikulášovi, Folkskovmu synovi a druhému Mikulášovi, Jánovmu synovi, ktorí postúpili Lavkovo zemanom Kubinyňovcom. Lavkovo im patrilo do r. 1605, kedy ho Thurzovci vzali do nájmu od Štefana Kubinyňho za 500 zl., k čomu r. 1617 pripočítali 250 zl. V dobe kuruckých bojov bola dedina v rukách rodiny Šentivňanov. V XVIII. stor. sa najmä Lavkovo počítal k Dolnému Štefanovu, pretože pre sociálnu biedu a ľudohodobejší chotár sa obec nemohla vyvinúť ako samostatná obec.

SLANICA

The collage consists of seven black and white photographs of buildings in Slanica. The top left photo shows a tall, multi-story building with a clock tower. The top right photo shows a large, multi-story building with a prominent clock tower and a smaller building next to it. The middle left photo shows a large, multi-story building with a prominent clock tower. The middle right photo shows a large, multi-story building with a prominent clock tower. The bottom left photo shows a large, multi-story building with a prominent clock tower. The bottom right photo shows a large, multi-story building with a prominent clock tower.

OSADA

Stankovo alias Zawada, Nowa Osada.

Prvá zmienka o Osade je v darčovom súpise z roku 1609, kde sa spomína pod názvom Zawada, ako nová dedina. V r. 1611 - 1614 povolil Juraj Thurzo založiť Železné Hámre povýše dediny Stankovo alias Zawady. Názov Stankovo je odvodený od Jakuba Ustanského - Stankovského, ktorému dal Juraj Thurzo Sellyské púdy a slobody. Názov Osada sa začína používať pred rokom 1659. V druhej polovici XVII. storočia zabilá Osada vojny a nímí spojené ohne a mor. Po upokojení pomerov sa dedina postupne zaľudňuje. Obyvatelia začínajú pestovať ľan, z ktorého pradu rite. Postupne sa vyvinulo plátenníctvo. Z listín je známe, že v roku 1877 predávali Osadania platno aj na Dolnej zemi. V čase druhej svetovej vojny Osadu Nemci vypálili.

ORAVSKÉ HÁMRE

Osobitné privilegium mala dedina Hámre. Založil ju v r. 1614 Michal a Gál Hameník, na základe zmluvy s Jurajom Thurzom, ktorá im povoľovala postaviť železnú Hámre na brehu potoka Jelešná. Boli za to povinní platiť ročne 25 florínov. V dobe protihabsburských povstanií dedina veľmi upadla, schudobnela a na dôvážok pre Hám bol aj nedostatok rudy. Už v r. 1728 sú Hám registrované ako roľnícka dedina, v ktorej už nebývalo hamronictvo, a jedinou obživou obyvateľstva stalo roľníctvo a dobytkárstvo. Tak ako v ostatných dedinách, aj v Hámroch sa začína rozširovať platníctvo. V r. 1837 sa v Hámroch opäť do železná ruda a spracováva sa v pražiarňach. No dejiny ukazujú pokles obyvateľstva a v r. 19. nepochítali už len 166 ľudí.

[illegible]

OBEDÍK V „SLANICKOM DVORE“ – VŠETKÝM CHUTILO

POMALY ODCHÁDZAME DOMOV

SLOVO NA ZÁVER ZÁJAZDU

Zájazd do Klina k soche Ježiša Krista na hore „GRAPA“ (Rio de Klin) a na Oravskú priehradu bol jedným z plánovaných akcií KVD Liptov a Klubu seniorov 3 v tomto kalendárnom roku. Mesto L. Mikuláš nám poskytlo prostriedky na dopravu a autobus bol zabezpečený z AOS M.R. Štefánika – vodič p. D. CHRABAČKA, ktorému aj touto cestou veľmi pekne ďakujeme za bezpečnú jazdu!

Organizačne bola akcia vopred pripravená s dostatočným predstihom a aj preto sa nám podarilo splniť plánovaný časový harmonogram. Najväčší podiel na tom mal predseda KVDL a KS 3, p. P. KRAMARČÍK, pri fotografovaní mu asistovali pp. V. LOŽEKOVÁ a D. POLONSKÝ.

Veríme, že aj účastníci zájazdu boli spokojní – nezaznamenali sme žiadnu negatívnu odozvu. Preto môžeme podľa nás túto akciu uzatvoriť mottom, vyjadreným na jednej z tabúl na hore „GRAPA“ :

